

Türkiye’de Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanmış Lisansüstü Tezler Üzerine Bir Meta-Analiz Çalışması

A Meta-Analysis Study on Graduate Dissertations Prepared Turkish Teaching for Foreigners in Turkey

Ceylan ÇELEBİ¹, Ebru ERGÜL², Büşra USTA³, Melis MUTLU⁴

Geliş Tarihi/Received: 27/04/2019 Kabul Tarihi/Accepted: 17/06/2019 Yayın Tarihi/Published: 15/07/2019

Özet: Bu çalışmanın amacı, 2009-2019 yılları arasında Türkiye’de Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında yürütülen lisansüstü tezleri yıllara, tez türüne, enstitü türüne, üniversiteye, hedef kitleye, yöntemle, tez konularına göre sınıflandırma yaparak değerlendirmektir. Araştırma desen olarak tarama modelinde nitel yöntem kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmada YÖK’ün ulusal veri tabanı kullanılarak ulaşılan 55 lisansüstü tez belirlenen temalar içerisinde doküman analizi yöntemi ile incelenmiştir. Araştırmanın verileri ilgili temalar altında spss programı kullanılarak kodlanmıştır. Kodlama sonucunda ulaşılan sonuçlar yüzde ve frekans olarak tablolar halinde ifade edilmiştir. Buna göre, Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında, eğitim bilimleri enstitüsünde çok sayıda lisansüstü tezin yürütüldüğü, en çok tez çalışmasının Gazi Üniversitesinde üretildiği, yapılan çalışmalarda hedef kitle olarak en çok yabancı uyruklu öğrencilerin ve Türkçe öğretim setlerinin seçildiği, alanda en çok çalışılan konunun Yabancılara Türkçe Öğretimi setleri üzerine olduğu, çalışmaların ağırlıklı olarak nitel yöntem ile yapıldığı, doktora tezlerinin konu olarak yüksek lisans tezlerine göre sınırlı ve az sayıda olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlardan hareketle alan uzmanlarına, araştırmacılara bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Lisansüstü Tezler.

Abstract: The purpose of this paper is to classify and evaluate graduate dissertation on teaching Turkish for foreigners carried out in Turkey between 2009 and 2019 with respect to their years, types, the research institute, university, target group, topic and the methodology used in them. It is a qualitative study that is designed in survey model. In this study, 55 graduate dissertation (45 MA and 10 Ph.D.) which were obtained through the data base of YOK National Dissertation Center were examined within determined themes by using the document analysis method. The data are coded by a spss program based on related themes. The coding results are given as percentages (%) and frequencies (f) in table form. According to the results of this study, Graduate School of Educational Sciences was conducted a great number of graduate dissertation, most of the dissertation (doctorate and master) were produced in Gazi University, foreign students and Turkish teaching sets were selected in most studies as the target group, the most studied subject was the teaching Turkish sets for foreigners, the studies were mainly made by using qualitative method and that doctorate dissertations are fewer and more limited compared to master’s theses in terms of their topics. According to this, some suggestions are given for experts, researchers in the field.

Keywords: Teaching Turkish for Foreigners, Dissertation.

Önerilen Atıf Bilgisi/To Cite This Article: Çelebi, C., Ergül, E., Usta, B., & Mutlu, M. (2019). Türkiye’de Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanmış Lisansüstü Tezler Üzerine Bir Meta-Analiz Çalışması, *Temel Eğitim Dergisi*, 1(3), 39-52.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Y.L. Programı, ceylancelebi1903@gmail.com

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Y.L. Programı, ebuergul28@hotmail.com

³ Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Y.L. Programı, b.yildiz_79@hotmail.com

⁴ Yüksek Lisans Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Y.L. Programı, melismutlu18@gmail.com

1. Giriş

Dil, insanların birbirleri ile iletişim kurmasında temel unsur olarak görülmektedir. Bireyler, birbirlerine duygu ve düşüncelerini dil sayesinde aktarmaktadır. Dil ile bireyler arası anlaşmanın yanı sıra o dile ait kültürel aktarım da sağlanmaktadır (Büyükkiz, 2014; Göçer ve Moğul, 2011). Dil, aynı zamanda toplumu ulus yapan bağların önemli bileşenlerinden birisini oluşturmaktadır. Ayrıca bir milleti vatanına, geçmişine, gelenek ve göreneklerine sıkı sıkıya bağlayan bir unsur olarak da görülmektedir (Barın, 2004).

Globalleşmenin etkisiyle dünya üzerinde sınırların önemi yitirildiği ve yabancılarla gelişen ilişkilere bağlı olarak yabancı dil öğreniminin ve öğretiminin zorunlu hale geldiği çağımızda başta ekonomik ve ticari faaliyetler olmak üzere pek çok sebep toplumların birbirlerinden etkilenmelerini sağlamış ve birbirlerinin dillerini öğrenmelerine vesile olmuştur (Biçer, 2012). Ayrıca insanlar ticaret, din, teknolojik gelişmeler, kendini geliştirme, farklı kültürleri tanıma gibi birçok sebepten dil öğrenme isteği içerisinde bulunmuştur (Türkben, 2018). Yaygın bir kullanım alanına sahip olan Türk dilinin üzerindeki ilgi de her geçen gün artmaktadır. Bu duruma bir kanıt olarak Türkçe'nin UNESCO verilerine göre dünyada en çok konuşulan beşinci dil olması sunulabilir (Göçer, Tabak ve Coşkun, 2012). Bu sebeple Yabancılara Türkçe Öğretimi, Türk dili ve Türk kültürünün yaygınlaşması ve yaşatılması önem arz etmektedir. Bu durumun önemi tarihimize bakıldığında da açıkça görülmektedir. Geçmiş dönemlerde Türk dilinin ve kültürünün yaygınlaşması için Kök Türk, Uygur, Karahanlılar, Kıpçak, Çağatay, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinde birtakım faaliyetlerin yapıldığı ve önemli eserlerin (Divan-ü Lügat'it Türk, Kutadgu Bilig gibi) üretildiği görülmektedir (Biçer, 2012).

Yabancılara Türkçe Öğretimi son yıllarda önemi giderek artan bir araştırma alanı haline gelmiştir (Arslan, 2014). Buna bağlı olarak konu alanıyla ilgili literatür incelenmesi sonucunda çeşitli çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Bunlardan bazıları alana yönelik kaynakça oluşturma çalışmalarını (Demircan, 1982; Erdem, 2009; Göçer, Tabak & Coşkun, 2012; Kahriman, Dağtaş, Çapoğlu ve Ateşal, 2013) kapsamaktadır. Bazıları alana yönelik tarihsel gelişim, kavramlar ve öğretimin önemi, yöntemler konulu çalışmalardır (Açık, 2008; Bayraktar, 2003; Bölükbaş, 2004; Büyükaslan, 2007; Göçer ve Moğul, 2011; Gülay, 1988; Hengirmen, 1993; Okur ve Durmuş, 2018;). Bazıları ise Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında yapılan çalışmaların incelemesini konu alan çalışmalardır. Bu çalışmalar Büyükkiz (2014), Ercan (2014) ve Türkben (2018) tarafından lisansüstü tezler üzerinde; Biçer (2017), Koçak & Çevirme (tarihsiz) tarafından Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında yazılan makalelerin derlenmesi şeklinde yürütülmüştür. Mert (2002) ise Türkçe eğitimi ve öğretimi üzerine yaptığı bir çalışmada çeşitli kitap, bildiri, tez vb. kaynaklardan bir bibliyografya oluşturmuştur. Belirtilen kaynaklar incelendiğinde bu çalışmaya konu olan Yabancılara Türkçe Öğretimi lisansüstü tez incelemelerinin 2017 yılı ile sınırlı olduğu görülmektedir. Bu konuda lisansüstü seviyede yapılan çalışmalar ilgili yeni ve doğru bir söylem oluşturabilmek için son yıllara ait güncel veriler ışığında değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Buna göre çalışmanın amacı, Türkiye'de Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında 2009-2019 yılları arasına yapılan lisansüstü tezleri yıllara, tez türüne, enstitü türüne, üniversiteye, hedef kitleye, yöntemle, tez konularına göre sınıflandırma yaparak değerlendirmek şeklinde belirlenmiştir. Buna göre araştırma soruları şu şekilde sıralanmıştır:

1. Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara ve lisansüstü eğitim seviyelerine göre dağılımı nasıldır?
2. Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezlerin yürütüldüğü enstitüye göre dağılımı nasıldır?
3. Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
4. Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezlerin hedef kitesine göre dağılımı nasıldır?
5. Yabancılara Türkçe Öğretimi alanındaki lisansüstü tezlerin araştırma yöntemlerine göre dağılımı nasıldır?
6. Yabancılara Türkçe Öğretimi alanındaki yüksek lisans tezlerinin konusuna ve yıllara göre dağılımı nasıldır?
7. Yabancılara Türkçe Öğretimi alanındaki doktora tezlerinin konusuna ve yıllara göre dağılımı nasıldır?

Bu çalışmanın Yabancılara Türkçe Öğretimi alan yazınına katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

2. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin nasıl toplandığı, ne şekilde analiz edilip sunulduğu hakkında bilgi verilecektir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma tarama modelinde nitel yöntem kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın amacı ile ilgili bilgileri içeren yazılı materyaller üzerinde doküman incelemesi yapılmıştır. Tarama modelinde yürütülen çalışmalar verilerin var olan haliyle betimlenmesini ve o ana kadar olan durumun ortaya çıkarılmasını sağlar (Creswell, 2017). Bu sayede, araştırılan konu hakkında bilinmek ve gözlenmek istenen duruma doğal ortamında ulaşılabilir (Karasar, 2017).

2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini YÖK'ün Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanından ulaşılan "Yabancılara Türkçe Öğretimi" alanında yazılmış lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Bu evren içerisinde seçilen son 10 yılda yani 2009 -2019 yılları arasında "Yabancılara Türkçe Öğretimi" alanında yapılan lisansüstü tezler araştırmanın örneğini oluşturmaktadır. Buna göre veri tabanı üzerinden örneklem olarak seçilen yıllarda konu alanı ile ilgili olarak yazılmış 62 lisansüstü tez çalışmasına ulaşılmıştır. Tezlerden 7 tanesi erişime kapalı olduğu için incelenen lisansüstü tez sayısı 55 olarak belirlenmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada incelenen lisansüstü tezler YÖK'ün Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanından elde edilmiştir. Araştırmanın verileri içerik analizi yapılarak belirli temalar altında kodlanmıştır. Kodların ve temaların belirlenmesinde tezlerde geçen ifadeler etkili olmuştur. Buna göre temalar lisansüstü tezlerin "Yıllara Göre Dağılımı", "Tez Türüne Göre Dağılımı", "Enstitü Türüne Göre Dağılımı", "Üniversiteye Göre Dağılımı", "Hedef Kitleye Göre Dağılımı", "Yönteme Göre Dağılımı", "Tez Konularına Göre Dağılımı" şeklinde belirlenmiştir. Verilerin kodlaması yapılırken doğru sonuçlara ulaşmak adına tez içeriğinde görülmeyen herhangi bir veri işlemesi yapılmamıştır. Örneğin tez nitel yöntem ile yazılmış olmasına rağmen yöntem kısmında böyle bir bilgi içermemişse bu kısım nitel yöntem çalışması olarak değerlendirilmemiştir. Yapılan analizlerin sonuçları frekans (f) ve yüzde (%) olarak ilgili başlıkların altında oluşturulan tablolar ile verilmiştir. Araştırmaya örneklem olarak seçilen tezler "İncelenen Tezler" başlığı ile kaynakçadan sonra sunulmuştur.

3. Bulgular

2009-2019 yılları arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında yazılmış lisansüstü tezler araştırma soruları çerçevesinde değerlendirilmiştir.

3.1. Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin Yıllara ve Lisansüstü Eğitim Seviyelerine Göre Dağılımı Nasıldır?

Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara ve tez türüne göre dağılımına ilişkin sonuçlar Tablo 1 ile sunulmuştur. Buna göre:

Tablo 1. Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanındaki Tezlerin Yıllara ve Lisansüstü Eğitim Seviyelerine Göre Dağılımı

Yıllar	Tez Türü					
	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
2009-2011	9	20	2	20	11	20
2012-2014	9	20	-	-	9	16,36
2015-2017	16	35,6	4	40	20	36,36
2018-2019	11	24,4	4	40	15	27,27
Toplam	45	100	10	100	55	100

Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında hazırlanan tezler iki yıllık zaman dilimi göz önüne alınarak düzenlenmiştir. Son dönem olarak 2009-2011 ve 2012-2014 yıllarından günümüze kadar olan zaman dilimi göz önüne alınmıştır.

Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırmaya konu olan zaman dilimlerinde hazırlanan lisansüstü tezlerinin büyük bir kısmını (45 adet/%81,8) yüksek lisans tezleri oluşturmaktadır. Doktora tezlerinin oranı (10 adet/%18,2) ise yüksek lisans tezlerine göre daha azdır. Lisansüstü tezlerin hazırlanış yıllarına göre oluşan dağılımda en çok tezin 2015-2017 yılları arasında hazırlandığı anlaşılmaktadır. Tabloya göre en düşük oranı 2009-2011 ve 2012-2014 yılları arası kapsamaktadır. Yabancılara Türkçe Öğretimi alanındaki tezlerin yıllara göre dağılımına bakıldığında yüksek lisans tez sayısında düzenli bir artış görülmemekle birlikte bazı yıllarda hazırlanan tez sayılarında düşüş yaşanmaktadır. Bu durum Yabancılara Türkçe Öğretimi alanının son yıllarda lisansüstü öğrenciler tarafından yüksek lisans tezi olarak ilgi görmediği şeklinde yorumlanabilir. Doktora tezleri içinse 2009-2011 yıllarını kapsayan zaman diliminde sonraki iki yıllık bir sürede doktora tezi yazılmadığı görülmektedir. Devam eden yıllarda tez sayısında bir artış olduğu anlaşılmaktadır. Fakat bu artış ilerleyen yıllarda devam etmeyip sabit kalmıştır. Bu durumda Yabancılara Türkçe Öğretimi alanının doktora öğrencileri için zor bir çalışma alanı olarak yorumlanmasından kaynaklanabilir.

3.2. Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin Yürütüldüğü Enstitüye Göre Dağılımı Nasıldır?

2009-2019 yılları arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi alanındaki lisansüstü tezlerin yürütüldüğü enstitülere göre dağılımı ile ilgili sonuçlar Tablo 2 ile sunulmuştur. Buna göre:

Tablo 2. Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin Yürütüldüğü Enstitüye Göre Dağılımı

Yıllar	Enstitü Türü					
	Eğitim Bilimleri		Sosyal Bilimler		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
2009-2011	7	15,2	4	44,4	11	20
2012-2014	8	17,4	1	11,1	9	16,4
2015-2017	19	41,3	1	11,1	20	36,4
2018-2019	12	26,1	3	33,3	15	27,2
Toplam	46	100	9	100	55	100

Tablo 2'den elde edilen sonuçlara göre Yabancılara Türkçe Öğretimi alanındaki lisansüstü tezlerin büyük bir bölümünün (46 adet/%83,6) eğitim bilimleri enstitüsü bünyesinde hazırlandığı görülmektedir. Sosyal bilimler enstitüsü bünyesinde hazırlanan tezler ise 16,4'lük bir yüzde ile temsil edilmektedir. 2015-2017 yıllarını kapsayan zaman diliminde eğitim bilimleri enstitüsü bünyesinde hazırlanan tezlerin diğer yıllara kıyasla sayıca fazla olduğu görülmektedir. 2009-2011 yıllarını kapsayan zaman diliminde ise sosyal bilimler enstitüsü bünyesinde hazırlanan tez sayısının diğer yıllara oranla daha fazla olduğu görülmektedir. Araştırmaya konu olan yıllarda her iki enstitü bünyesinde hazırlanan tezlerin sayılarında zaman zaman artış meydana geldiği zaman zamansa düşüş yaşandığı anlaşılmaktadır. Her iki enstitü türü içinse en fazla tezin üretildiği zaman dilimi 2015-2017 yıllarını kapsamaktadır.

3.3. Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı Nasıldır?

2009-2019 yılları arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezlerin yapıldığı üniversitelere göre dağılımı ile ilgili sonuçlar Tablo 3 ile sunulmuştur. Buna göre:

Tablo 3. Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Lisansüstü Tezler		Toplam	
	Yüksek Lisans	Doktora	f	%
Çukurova Üniversitesi	1	-	1	1,8
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	-	1	1,8
Başkent Üniversitesi	4	-	4	7,3
Bilkent Üniversitesi	1	-	1	1,8
Gazi Üniversitesi	12	3	15	27,3
Ankara Üniversitesi	1	-	1	1,8
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	1	-	1	1,8
Akdeniz Üniversitesi	1	-	1	1,8
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1	-	1	1,8
Uludağ Üniversitesi	1	-	1	1,8
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	3	-	3	5,5
Fırat Üniversitesi	1	-	1	1,8
Atatürk Üniversitesi	2	2	4	7,3
Mustafa Kemal Üniversitesi	2	-	2	3,6
İstanbul Üniversitesi	1	-	1	1,8
Dokuz Eylül Üniversitesi	2	-	2	3,6
Erciyes Üniversitesi	1	1	2	3,6
Selçuk Üniversitesi	-	1	1	1,8
İnönü Üniversitesi	-	1	1	1,8
Marmara Üniversitesi	2	-	2	3,6
Sakarya Üniversitesi	1	2	3	5,5
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	4	-	4	7,3
Karadeniz Teknik Üniversitesi	1	-	1	1,8
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	1	-	1	1,8
Toplam	45	10	55	100

Tablo 3’de görüldüğü gibi Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında en fazla tez Gazi Üniversitesinde (15 adet/ %27,3) hazırlanmıştır. Gazi Üniversitesini sırayla Başkent Üniversitesi (4 adet/%7,3), Atatürk Üniversitesi (4 adet/%7,3), Gaziosmanpaşa Üniversitesi (4 adet/%7,3), Çanakkale Onsekiz Mart

Üniversitesi (3 adet/%5,5), Sakarya Üniversitesi (3 adet/%5,5) takip etmektedir. Fakat bu üniversiteler içerisinde Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında en fazla tez sayısına sahip olan Gazi Üniversitesinde ağırlıklı olarak yüksek lisans tezi hazırlanmış olması dikkat çekicidir. Atatürk Üniversitesinde bu durum her iki tez türü için eşit dağılım göstermektedir. Tabloya göre Sakarya Üniversitesinde bir yüksek lisans tezi, iki doktora tezi hazırlanmıştır. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde ise hazırlanan tezlerin tamamı yüksek lisans düzeyindedir. Bu sonuçlara göre bir başka dikkat çeken nokta ise çoğu üniversitede (Ankara, Çukurova, Afyon Kocatepe, Bilkent, Yıldırım Beyazıt, Akdeniz, İzzet Baysal, Uludağ, Fırat, İstanbul, Karadeniz Teknik ve Bülent Ecevit Üniversiteleri) Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında lisansüstü düzeyde bir çalışma hazırlanmamış olmasıdır. Selçuk ve İnönü Üniversitelerinde de yalnızca bir lisansüstü düzeyde tez hazırlanmıştır. Fakat bu tezlerin doktora düzeyinde üretilmiş olması konu alanına katkı sağlaması açısından önemli görülmektedir.

3.4. Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin Hedef Kitesine Göre Dağılımı Nasıldır?

2009-2019 yılları arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezlerin hedef kitlelerine göre dağılımı Tablo 4 ile sunulmuştur. Buna göre:

Tablo 4. Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin Hedef Kitesine Göre Dağılımı

Hedef Kitle	f	%
Ortaokul & Öğretmenler	1	1,8
Lise	1	1,8
Yükseköğretim (Türk öğrenciler)	2	3,6
Yükseköğretim (Yabancı uyruklu öğrenciler)	18	32,7
Yükseköğretim (Türk ve yabancı uyruklu öğrenciler)	1	1,8
Yükseköğretim (Yabancı uyruklu öğrenciler) & Okutmanlar	1	1,8
Kursiyerler	1	1,8
Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Setleri	18	32,7
Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Setleri & Öğretmenler	1	1,8
Yazınsal Eserler	9	16,4
Yabancılara Türkçe Öğretimine Yönelik Oyun Örnekleri	1	1,8
Türkçe Öğretim Merkezleri	1	1,8
Toplam	55	100

Tablo 4'den elde edilen sonuçlara göre, Yabancılara Türkçe Öğretimi alanındaki lisansüstü tezlerin hedef kitesini çoğunlukla yükseköğretimdeki yabancı uyruklu öğrenciler (%32,7) ve Yabancılara Türkçe Öğretiminde kullanılan eğitim setleri (%32,7) oluşturmaktadır. Yazınsal eserlerin (hikâye, okuma kitabı, sözlük vb.) hedef kitle olarak belirlendiği lisansüstü tezlerin oranı tüm hedef kitle içerisinde %16,4'lık bir paya sahiptir. Tabloya göre, 2009-2019 yıllarında hazırlanan lisansüstü tezlerin oldukça çeşitli hedef kitleler üzerinde uygulandığı söylenebilir. Araştırmaya konu olan yıllardaki lisansüstü tezlerin hedef kitesinde en düşük yaş grubu olarak ortaokul öğrencileri bulunmaktadır. İlkokul seviyesinde Türkçe öğrenen yabancı uyruklu öğrencilerin hedef kitle olarak seçildiği lisansüstü tezin bulunmuyor olması bu çalışma için dikkat çekicidir.

3.5. Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanındaki Lisansüstü Tezlerin Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımı Nasıldır?

2009-2019 yılları arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında hazırlanan tezlerin araştırma yöntemlerine göre dağılımı Tablo 5 ile sunulmuştur. Buna göre:

Tablo 5. Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanındaki Lisansüstü Tezlerin Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımı

Yıllar	Nitel		Nicel		Karma		Yöntem Belirtilmemiş		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2009-2011	5	15,6	1	10	2	20	3	100	11	20
2012-2014	5	15,6	4	40	-	-	-	-	9	16,4
2015-2017	13	40,6	3	30	4	40	-	-	20	36,4
2018-2019	9	28,1	2	20	4	40	-	-	15	27,2
Toplam	32	100	10	100	10	100	3	100	55	100

Tablo 5'de görüldüğü gibi Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında en fazla (32 adet/%58,2) nitel yöntem kullanarak hazırlanan lisansüstü tez bulunmaktadır. Nicel ve karma yöntemler kullanılarak hazırlanan lisansüstü tezler eşit sayıdadır (10 adet/%18,2). Tabloya göre, üç adet kullanılan yöntemin belirtilmediği lisansüstü tez çalışması bulunmaktadır. Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında her üç yöntemin en çok kullanıldığı zaman aralığı 2015-2017 yıllarını kapsamaktadır.

Nitel araştırma yöntemi kullanılarak hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde, 2009-2011 yılları ve 2012-2014 yılları arasında hazırlanan tez sayısında herhangi bir değişimin olmadığı görülmektedir. 2015-2017 yılları arasında nitel çalışmalara ağırlık verildiği anlaşılmaktadır; 2018 yılı ve sonrasında nitel çalışmalarının sayısında düşüş gözlenmektedir.

Nicel araştırma yöntemi kullanılarak hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımına bakıldığında, 2009-2011 yılları arasında hazırlanan bir tez bulunmaktadır. 2012-2014 yılları arasında nicel yöntem kullanılarak hazırlanan tez sayısında bir artış meydana gelmiştir. Fakat bu durum devam eden yıllarda gerileme göstermektedir.

Karma araştırma yöntemi kullanılarak hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımında ise 2012-2014 yılları arasında bu yöntem ile hazırlanan lisansüstü tez çalışmasının olmadığı görülmektedir. 2009-2011 yılları arasında iki adet karma yöntem ile hazırlanmış lisansüstü tez çalışması bulunmaktadır. Karma yöntem kullanılarak hazırlanan tezler 2015-2017 yıllarında artış göstermektedir. Tabloya göre, 2018 yılından bu yana karma yöntem ile hazırlanan lisansüstü tez sayısında bir değişim görülmemektedir. Ayrıca 2009-2011 yılları arasında hazırlanan üç adet lisansüstü tez çalışmasında bilimsel araştırma yöntemlerinden hangisinin kullanıldığı açık olarak belirtilmemiştir.

3.6. Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanındaki Yüksek Lisans Tezlerinin Konusuna ve Yıllara Göre Dağılımı Nasıldır?

2009-2019 yılları arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi alanındaki yüksek lisans tezlerinin hazırlandığı konular ve bu konuların yıllara göre dağılımı Tablo 6 ile sunulmuştur. Buna göre:

Tablo 6. Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanındaki Yüksek Lisans Tezlerinin Konusuna ve Yıllara Göre Dağılımı

Konu	Yüksek Lisans Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı				Toplam	
	2009-2011	2012-2014	2015-2017	2018-2019	f	%
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yöntemlerin Başarıya Etkisi	2	1	4	-	7	15,6
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Öğrenci Sorunları ve Nitelikleri	-	-	-	-	-	-
Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Setlerinin İncelenmesi	4	3	5	7	19	42,3
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yazınsal Eserlerin İncelenmesi	2	-	3	1	6	13,3
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yazınsal Eserlerin Sadeleştirilmesi	-	1	2	2	5	11,1
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Alana Özgü Öğrenci Becerilerinin Ölçülmesi	1	1	2	-	4	8,9
Yabancılara Türkçe Öğretiminin Lisans Düzeyinde Ders Olarak Değerlendirilmesi	-	1	-	1	2	4,4
Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Etkinlik Tasarımı	-	2	-	-	2	4,4
Türkçe Öğretim Merkezlerine Dair İncelemeler	-	-	-	-	-	-
Toplam	9	9	16	11	45	100

Yabancılara Türkçe Öğretimi alanındaki yüksek lisans tezlerinin konularına ve yıllara göre dağılımları incelendiğinde en yüksek payın %42,3 ile “Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Setlerinin İncelenmesi” konulu tez çalışmalarına ait olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yöntemlerin Başarıya Etkisi” (%15,6) konulu yüksek lisans tezleri, “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yazınsal Eserlerin İncelenmesi” (%13,3) konulu yüksek lisans tezleri ve “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yazınsal Eserlerin Sadeleştirilmesi” (%11,1) konulu yüksek lisans tezleri izlemektedir. “Yabancılara Türkçe Öğretiminin Lisans Düzeyinde Ders Olarak Değerlendirilmesi” (%4,4) ve “Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Etkinlik Tasarımı” (%4,4) konulu yüksek lisans tezleri aynı oranda çalışılmıştır. Yine bu tez konuları diğer tez konularına oranla en az çalışılan tez konularını oluşturmaktadır. “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Öğrenci Sorunları ve Nitelikleri” ve “Türkçe Öğretim Merkezlerine Dair İncelemeler” konularında yüksek lisans düzeyinde çalışılmış bir tez bulunmamaktadır.

3.7. Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanındaki Doktora Tezlerinin Konusu ve Yıllara Göre Dağılımı Nasıldır?

2009-2019 yılları arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi alanındaki doktora tezlerinin hazırlandığı konular ve bu konuların yıllara göre dağılımı Tablo 7 ile sunulmuştur. Buna göre:

Tablo 7. Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanındaki Doktora Tezlerinin Konusu ve Yıllara Göre Dağılımı

Konu	Doktora Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı				Toplam	
	2009-2011	2012-2014	2015-2017	2018-2019	f	%
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yöntemlerin Başarıya Etkisi	1	-	-	-	1	10
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Öğrenci Sorunları ve Nitelikleri	1	-	-	-	1	10
Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Setlerinin İncelenmesi	-	-	1	2	3	30
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yazınsal Eserlerin İncelenmesi	-	-	-	-	-	-
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yazınsal Eserlerin Sadeleştirilmesi	-	-	-	-	-	-
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Alana Özgü Öğrenci Becerilerinin Ölçülmesi	-	-	2	2	4	40
Yabancılara Türkçe Öğretiminin Lisans Düzeyinde Ders Olarak Değerlendirilmesi	-	-	-	-	-	-
Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Etkinlik Tasarımı	-	-	-	-	-	-
Türkçe Öğretim Merkezlerine Dair İncelemeler	-	-	1	-	1	10
Toplam	2	-	4	4	10	100

Yabancılara Türkçe Öğretimi alanındaki doktora tezlerinin konularına ve yıllara göre dağılımları incelendiğinde en yüksek payın “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Alana Özgü Öğrenci Becerilerinin Ölçülmesi” (%40) konulu doktora tez çalışmalarına ait olduğu anlaşılmaktadır. Bunu ikinci en yüksek oran ile “Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Setlerinin İncelenmesi” konulu tez çalışmaları izlemektedir. Doktora düzeyinde “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yöntemlerin Başarıya Etkisi” (%10), “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Öğrenci Sorunları ve Nitelikleri”(%10) ve “Türkçe Öğretim Merkezlerine Dair İncelemeler” (%10) konulu tezlerin aynı oranda çalışıldığı görülmektedir. Tablo 7'ye göre “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yazınsal Eserlerin İncelenmesi”, “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yazınsal Eserlerin Sadeleştirilmesi”, “Yabancılara Türkçe Öğretiminin Lisans Düzeyinde Ders Olarak Değerlendirilmesi” ve “Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Etkinlik Tasarımı” konularında doktora tezi çalışılmadığı anlaşılmaktadır. Özellikle Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında doktora düzeyinde çalışılması mümkün ve alana dair yeni bir bilimsel kazanım sunulması açısından önemli olan “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Yeni Bir Etkinlik Tasarımı” geliştirme konusunun çalışılmamış olması diğer sonuçlara göre daha dikkat çekici bir nitelik taşımaktadır.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında hazırlanmış olan tezlerin yıllara ve tez türlerine ait dağılım sonuçlarına göre tezler büyük oranda yüksek lisans düzeyinde hazırlanmıştır (45 adet/%81,8). Doktora tezinin oranı ise %18,2'dir. Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında hazırlanan tez sayısı alana katkı sağlamada yeterli seviyede görülmemektedir. Özellikle bu alanda doktora tezlerinin sayısı oldukça yetersizdir. Lisansüstü tezlerin hazırlanma dönemine bakıldığında tezlerin en çok %36,36 (20 adet) ile 2015-2017 yıllarında olduğu anlaşılmaktadır. Araştırmanın bulgularına göre yapılan lisansüstü tezlerin

en düşük oranı %16,36 (9 adet) ile 2012-2014 yılları arasında kapsamaktadır. 2012-2014 yılları arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında doktora çalışması yapılmamış olması, yüksek lisans alanında ise sadece 9 çalışma yapılması bu alanda yapılan çalışmaların yeterli sayıda olmadığını göstermektedir.

Yabancılara Türkçe Öğretimi konusunda çalışılmış lisansüstü tezler Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde hazırlanmıştır. Eğitim bilimleri enstitüsü bünyesinde Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında 46 lisansüstü tez çalışması hazırlanmıştır. Sosyal bilimler enstitüsünde ise Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında 9 lisansüstü tez çalışmasının yapıldığı görülmektedir. Eğitim bilimleri enstitüsünde hazırlanmış tezler 2015-2017 döneminde %41,3 (19 adet) artış göstermiştir. 2009-2011 yıllarını kapsayan zaman diliminde ise sosyal bilimler enstitüsü bünyesinde hazırlanan tez sayısının (4 adet) diğer yıllara oranla daha fazla olduğu görülmektedir. Buna göre alana özgü tezlerin çoğunlukla üniversitelerin eğitim bilimleri enstitüleri tarafından yürütüldüğü söylenebilir. Her iki enstitü için yapılan tezlerin yıllara göre dağılımına göre eğitim bilimleri enstitüsünde alana katkı sağlamak için yapılan lisansüstü tezlerin sayıya azaldı söylenebilir. Sosyal bilimler enstitüsünde ise son yıllarda alana katkı sağlayan çalışmalar artış göstermiştir.

Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında en fazla lisansüstü tez, Gazi Üniversitesi'nde (15 adet/%27,3) hazırlanmıştır. Türkçe öğretimi alanında yapılan tezlerinin en fazla yapıldığı üniversitelere göre dağılımına bakıldığında zaman Gazi Üniversitesi (12 adet/%27,3), Başkent Üniversitesi (4 adet/%7,3) ve Gaziosmanpaşa Üniversitesinde (4 adet/%7,3) yapıldığı görülmektedir. Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında en fazla tez çalışması yapan Gazi Üniversitesinde hazırlanmış olan 12 tane yüksek lisans tezi son 10 yılda hazırlanan tüm yüksek lisans tezlerinin (45 adet) %26,6'sını; Gazi Üniversitesinde hazırlanmış olan 3 tane doktora tezi son 10 yılda hazırlanan tüm doktora tezlerinin ise (10 adet) %30'unu oluşturmaktadır. Bu sonuçlara göre üniversite bazında alana katkı sağlayan üniversitenin Gazi Üniversitesi olduğu sonucuna varılabilir. Gazi Üniversitesi bünyesinde açılan yabancılara Türkçe öğretim merkezi diğer üniversitelere göre daha eski bir tarihe dayanmaktadır. Buna göre Yabancılara Türkçe Öğretimi konusunda bilgi birikiminin fazla olabileceği söylenebilir. Ayrıca, alana dair yetişmiş kadrosunun bulunması da bu farkın ortaya çıkmasında etkilidir.

Yabancılara Türkçe Öğretimi alanındaki lisansüstü tezlerin hedef kitlesinin yükseköğretimdeki yabancı uyruklu öğrenciler (18 adet) %32,7 ve Yabancılara Türkçe Öğretiminde kullanılan eğitim setleri (18 adet) %32,7 olduğu görülmektedir. Araştırmaya konu olan yıllara göre hazırlanan lisansüstü tezlerin hedef kitlesinde en düşük yaş grubu olarak ortaokul öğrencileri bulunmaktadır. İlkokul seviyesinde Türkçe öğrenen yabancı uyruklu öğrencileri hedef kitle olarak belirlemiş bir lisansüstü tez bulunmamaktadır. Çalışmaların küçük yaş gruplarında bulunan yabancı uyruklu öğrenciler için yaygınlaştırılması hatta onların nasıl Türkçe öğrendiği, küçük yaş gruplarına Türkçe öğretimi yapılırken hangi yöntemlerin kullanıldığı ve karşılaşılan güçlükler vb. konuların tez çalışmalarında incelenmesi her yaş düzeyinde daha planlı ve birbiriyle bağlantılı dil öğretim süreçleri tasarlanması açısından gerekli ve önemlidir.

Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında en fazla (32 adet/%58,2) nitel yöntem kullanarak hazırlanan lisansüstü tez bulunmaktadır. Nicel ve karma yöntemler kullanılarak hazırlanan lisansüstü tezlerin sayıları (10 adet/%18,2) birbirlerine eşittir. Araştırmaya göre 3 adet kullanılan yöntemin belirtilmediği lisansüstü tez çalışması bulunmaktadır. Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında her üç yöntemde en çok kullanıldığı zaman aralığı 2015-2017 yıllarını kapsamaktadır. Nitel araştırma yöntemi kullanılarak hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımına bakıldığında zaman 2009-2017 yılları arasında bir artış olduğu görülmektedir. Ancak 2018-2019 yılları arasında hazırlanan tezlerde (9 adet/%28,1) bu oranda bir düşüş yaşanmıştır. Karma yöntem kullanılarak hazırlanan lisansüstü tezler ise 2012-2014 yılları arası hariç, 2009-2019 yılları arasında artış göstermektedir. Yani 2009-2019 yılları arasında nitel araştırma yöntemi yerini büyük oranda karma yöntemle bırakmıştır. Nicel araştırma yöntemi kullanılarak hazırlanan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımına bakıldığında zaman nitel araştırma yönteminde olduğu gibi 2009-2014 yılları arasında kapsayan dönemde artış yaşanırken 2015-2019 yılları arasında düşüş dikkat çekicidir. Nedenleri araştırılmaya değerdir.

Yabancılara Türkçe Öğretimi alanındaki yüksek lisans tezlerinin konularına ve yıllara göre dağılımları incelendiğinde en yüksek payın %42,3 ile "Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Setlerinin İncelenmesi" konulu tez çalışmalarına ait olduğu görülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre, "Yabancılara Türkçe Öğretiminin Lisans Düzeyinde Ders Olarak Değerlendirilmesi"(%4,4) ve "Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Etkinlik Tasarımı" (%4,4) konulu yüksek lisans tezleri aynı oranda çalışılmıştır. Bu tez konuları diğer tez konularına oranla en az çalışılan tez konularını oluşturmaktadır. "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Öğrenci Sorunları ve Nitelikleri" ve "Türkçe Öğretim Merkezlerine Dair İncelemeler" konularında yüksek lisans düzeyinde çalışılmış bir tez bulunmamaktadır.

Buna göre Yabancılara Türkçe Öğretimi alanına ait olabilecek konu alanlarından halen çalışılmamış olanları bulunmaktadır.

Yabancılara Türkçe Öğretimi alanındaki doktora tezlerinin konularına ve yıllara göre dağılımları incelendiğinde en yüksek payın “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Alana Özgü Öğrenci Becerilerinin Ölçülmesi” (%40) konulu doktora tez çalışmalarına ait olduğu anlaşılmaktadır. Bunu ikinci en yüksek oran ile “Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Setlerinin İncelenmesi” konulu tez çalışmaları izlemektedir. “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yazınsal Eserlerin İncelenmesi”, “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yazınsal Eserlerin Sadeleştirilmesi”, “Yabancılara Türkçe Öğretiminin Lisans Düzeyinde Ders Olarak Değerlendirilmesi” ve “Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Etkinlik Tasarımı” konularında doktora tezi çalışması yürütülmediği anlaşılmaktadır. Buna göre doktora seviyesinde yürütülen lisansüstü tez sayısı hem konularına göre hem de sayı olarak yüksek lisans seviyesine göre daha azdır.

Yapılan araştırmanın neticesinde, 2009-2019 yılları arasında Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tez sayısında belirgin bir artış ve azalış görülmemektedir. Bu alanda yapılan çalışmaların alana katkı sağlaması açısından yeterli olduğunu söylemek mümkün değildir. Yabancılara Türkçe Öğretimi alanındaki birçok problemin çözümü için hâlâ çok sayıda araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırmalar kullanılan yöntem, hedef kitle, tez konusu gibi daha birçok unsur açısından çeşitlendirilmelidir. Üniversite bazında ise alandaki araştırmaların sayısının artması yönünde daha çok gayretin gösterilmesi gerekmektedir.

Bu araştırmada elde edilen sonuçlardan hareketle şu önerilerde bulunabiliriz:

Yüksek lisans tezlerinde en fazla incelenen konu “Türkçe'nin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Setlerinin İncelenmesi” başlığına aittir. Bu konudan sonra en fazla incelenen alan ise “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yöntemlerin Başarıya Etkisi” ne aittir. Ancak sıralamada birbirini takip eden bu iki alan arasındaki bariz fark diğer konulara da önem verilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Yapılan çalışmalar göstermektedir ki Yabancılara Türkçe Öğretimi alanında üretilen tezler yeterli ve istenilen düzeyde değildir. Bu nedenle alana katkı sağlamak ve alana yönelik sorunların çözümü için daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır. Özellikle üniversitelerin bu alana yönelik daha çok doktora ve yüksek lisans tezi üretmeleri beklenmektedir. Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretilmesini kolaylaştırmak için çalışmalar niteliksel olarak çok yönlü ve işlevsel olması, niceliksel olarak daha fazla olması beklenmektedir. Farklı bilimsel yöntemler kullanılarak üretilmiş lisansüstü tez çalışmalarının bulunması konu alanına dair bir zenginlik oluşturabilir. Bunun için lisansüstü tezlerin nitel yöntemlerden ziyade diğer araştırma yöntemleri ile de yürütülmesi önerilebilir.

Son olarak araştırmaların genellikle üniversite düzeyinde öğrenciler ile yapıldığı görülmektedir. Ortaokul öğrencileri ile yapılan araştırma sayısı oldukça az iken, ilkökul öğrencileri ile yapılan bir araştırma bulunmamaktadır. Hedef kitlenin üniversite öğrencileri ile sınırlandırılmaması, Türk dilinin yaygınlaştırılmasında her yaş grubu için daha planlı bir alt yapının oluşması için hem yabancı hem de küçük yaş gruplarını içine alan yeni araştırmaların yapılması önerilebilir.

Kaynaklar

- Açık, F. (2008). Türkiye'de yabancılara Türkçe öğretilirken karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu Bildirisi*. Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, Lefkoşa.
- Arslan, N (2014). Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında söz varlığı unsurlarının incelenmesi. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Barın, E. (2004). Yabancılara Türkçe öğretiminde ilkeler. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1, 19-30.
- Bayraktar, N. (2003). Yabancılara Türkçe öğretiminin tarihsel gelişimi. *Dil Dergisi*. 119: 58-71.
- Biçer, N. (2012). Hunlardan günümüze yabancılara Türkçe öğretimi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 1(4), 107-133.
- Biçer, N. (2017). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayınlanan makaleler üzerine bir analiz çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (27), 237-245.
- Bölükbaş, F. (2004). Yansıtıcı öğretim ile yabancı dil olarak Türkçe öğretimi. *Dil Dergisi*, (126), 19-28.
- Büyükkaslan, A. (2007). Yabancı dil Türkçenin öğretilmesinde yeni yöntemler: Bilişim uygulamaları, çözüm önerileri. Department D"etudes Turques Turcologue u-strasbourg, Strasbourg.
- Büyükkiz, K. (2014). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezler üzerine bir inceleme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(25), 203-213.
- Creswell, J. W. (2017). *Araştırma deseni*. Ankara: Eğiten Kitap Yayıncılık.
- Çevirme, H., & Koçak, S. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde 2015-2017 yılları arasında yapılan akademik makalelerdeki eğilimler.
- Demircan, Ö. (1982). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ve bir kaynakça denemesi: Yabancı dil öğretim sorunları, gözlemler, öneriler*, s. 115-125, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.

- Durmuş, M., Okur., A. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Ercan, A. N. (2014). Yabancılara Türkçe öğretimi üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından analizi. *19-21 Haziran, 7. Uluslararası Türkçenin Eğitimi Öğretimi Kurultayı*, 2-12.
- Erdem, İ. (2009). Yabancılara Türkçe öğretimiyle ilgili bir kaynakça denemesi. *Turkish Studies*, 4(3), 888-937.
- Gülay, N. (1988). Yabancılara Türkçe öğretiminin politik önemi. *Dünyada Türkçe Öğretimi Dergisi*, AÜ. TÖMER Yayınları, 34-36.
- Göçer, A. & Moğul, S. (2011). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ile ilgili çalışmalara genel bir bakış, *Electronic Turkish Studies*, 6(3).
- Göçer, A., Tabak, G. ve Coşkun, A. (2012). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi kaynakçası. *Tübar*, 32, 73-126.
- Hengirmen, M. (1993). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi. *Dil Dergisi*, 10, 5-9.
- Kahriman, R., Dağtaş, A., Çapoğlu, E., & Ateşal, Z. (2013). Yabancılara Türkçe öğretimi kaynakçası. *TÜRÜK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halk Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 80-132.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Mert, O. (2002). Türkçe'nin eğitim ve öğretimi üzerine bir bibliyografya denemesi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 19, 349-381.
- Türkben, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(4), 2464-2479.
- İncelenen Tezler**
- Abuammar, R. J. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretiminde program sorununun öğretim sürecine yansımaları*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Akpınar, M. (2010). *Deyim ve atasözlerinin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanımı üzerine bir araştırma*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Arı, S. (2010). *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ilköğretimin ikinci kademesinde öğrenim gören yabancılara Türkçe öğretimi üzerine bir değerlendirme*. Yayımlanmış Doktora Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Arslan, N. (2014). *Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında söz varlığı unsurlarının incelenmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Arslan, N. (2016). *Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki kalıp sözlerin karşılaştırmalı incelenmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Üniversitesi, Adana.
- Arslantürk, H. (2012). *Türkçe kelime gruplarının yabancılara Türkçe öğretimindeki önemi hakkında bir inceleme*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bakan, H. (2012). *Yabancılara Türkçe öğretiminde metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde bir sadeleştirme denemesi: Sait Faik Abasıyanık, "Meserret Oteli"*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bayraktar, F. B. (2015). *Yabancılara Türkçe öğretiminde faydalanılan kitapların kültürel unsurların aktarımı açısından değerlendirilmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Biçer, N. (2011). *Kıpçak dönemi eserlerinin yabancılara Türkçe öğretimi açısından incelenmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Biçer, N. (2015). *Yabancılara Türkçe öğretimindeki öğrenen özerkliği süreçlerinin incelenmesi*. Yayımlanmış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Çangal, Ö. (2013). *Yabancılara Türkçe öğretiminde dil ihtiyaç analizi: Bosna-Hersek örneği*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Çelik, B. (2017). *Yabancılara Türkçe öğretiminde öğretmenin dili kullanma becerisi içinde konuşma*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale OnSekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Çetinkaya, Esmâ. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültürel unsurlar: yedi iklim Türkçe örneği*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosman Paşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Delen, M. (2016). *Yabancılara Türkçe öğretiminde filmlerin kullanımı (Selvi boylum al yazmalım filmi örneği)*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosman Paşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Demir, S. (2016). *Yabancılara Türkçe öğretimindeki ders kitaplarında -mış biçim biriminin işlevlerinin incelenmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Doğan, S. (2011). *XIX. yüzyılda Batı'da yabancılara Türkçe öğretimi çalışmaları: W. B. Barker örneği*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Dolaşık, R. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılacak metinlerin oluşturulma süreçleri*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Dursun, B. (2017). *Yabancılara Türkçe öğretiminde film kullanımının öğrencilerin anlama becerisine etkisi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosman Paşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Ekmekçi, V. (2017). *Yabancılara Türkçe öğretiminde akademik okuryazarlık öğretimine yönelik bir eylem araştırması*. Yayımlanmış Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Üniversitesi, Kayseri.
- Er, O. (2015). *Yabancılara Türkçe öğretimi uygulamalarının kültürel farkındalık oluşturma açısından incelenmesi*. Yayımlanmış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Eroğlu, S. (2015). *Metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde Ömer Seyfettin' in "üç nasihat" hikâyesinin yabancılara Türkçe öğretimi için sadeleştirme denemesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Gedik, D. (2009). *Yabancılara Türkçe öğretimi (Ankara Üniversitesi TÖMER ve Gazi Üniversitesi TÖMER örneği)*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Göçmenler, H. (2011). *Beden dilinin yabancılara Türkçe öğretiminde etkisi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Gökentürk, T. (2016). *Yabancılara Türkçe öğretiminde ders materyalleri çok dilli bir sözlük örneği*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gürbüz, N. E. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretiminde çoklu ortam materyali olarak geliştirilen zenginleştirilmiş kitabın öğrenme üzerinde etkileri*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Hamaratlı, E. (2015). *Yabancılara Türkçe öğretiminde kelime ağı oluşturma yönteminin öğrencilerin yazma becerisi ve motivasyonuna etkisi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- İltar, L. (2014). *Yabancılara Türkçe öğretiminde Arapça -Türkçe ortak kelimeler yardımıyla etkinlik geliştirme ve uygulama (Mısır örneği)*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İpek, M. E. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretiminde metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde Mustafa Kutlu'nun ya tahammül ya sefer isimli hikâyesinin sadeleştirilmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kaplan, T. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretiminde otantik yazma çalışmalarının öğrencilerin yazma becerisi ve tutumuna etkisi*. Yayınlanmış Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Karakuş, O. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki metinlerde değer aktarımı referanslarının yeri*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Kaya, S. (2011). *TÖMER'de yabancı dil öğretiminde kullanılan İngilizce ve Türkçe kitaplarının geçmiş zaman öğretiminin genel öğretim ilkeleri açısından incelenmesi ve değerlendirilmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Kayasandık, E. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki dil bilgisi öğretim yöntemlerinin incelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Kayatürk, N. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretimi kitaplarındaki metinlerin örtülü anlam unsurları açısından değerlendirilmesi (İstanbul Yabancılara Türkçe Öğretimi seti)*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Kaymaz, Z. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretiminde Sabahattin Ali'nin apartman ve köpek isimli hikâyelerinin a1-a2 seviyesine uygun sadeleştirme çalışması*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kılıç, S. E. (2012). *Yabancılara Türkçe öğretiminde eğitici oyunlarla dil becerilerinin geliştirilmesi*. Yayınlanmış Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim bilimleri enstitüsü, Ankara.
- Koçer, T. (2014). *Türkçe öğretmenliği 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin yabancılara Türkçe öğretimine yönelik öz-yeterlilik inançlarının araştırılması*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Kolçak, Ş. (2015). *Yabancılara Türkçe öğretimi kapsamında Moğol öğrencilerin Türkçe öğrenme durumunun altayistik yönden incelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Korkmaz, C. B. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe'nin öğretiminde kullanılan dinleme metinlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi*. Yayınlanmış Doktora Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kutlu, A. (2015). *Yabancılara Türkçe öğretiminde Ömer Seyfettin'in kaşağı ve perili köşk adlı hikâyelerinin a1-a2 seviyesine uyarlanması*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Oktay, M. R. (2015). *Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki metin altı sorularının Bloom taksonomisi'ndeki bilişsel düzeyler açısından incelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ömeroğlu, E. (2016). *Yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitaplarının incelenmesi*. Yayınlanmış Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Özaltun, H. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretiminde sesli metinlerin dinlenebilirlik açısından tanımlanması ve sınıflandırılması*. Yayınlanmış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Özdemir, M. (2011). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde edatlar*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Öztürk, A. G. (2015). *Divânü Lugâti't-Türk'te yer alan atasözlerinin yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımına katkısı üzerine bir değerlendirme*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sarıbaşı, M. (2014). *Avrupa dilleri öğretimi ortak çerçeve metnine göre yabancılara Türkçe öğretiminde a1-a2-b1-b2 seviyesinde okuma etkinlikleri ve örnekleri*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sülükçü, Y. (2011). *Yabancılara Türkçe öğretiminde (temel seviye a1) bilgisayar destekli materyal geliştirme ve bunun öğrenci başarısına etkisi*. Yayınlanmış Doktora Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Şimşek, P. (2011). *Yabancılara Türkçe öğretiminde okuma metinleri ve yardımcı kitaplar*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.

- Tabaka, G. (2013). *Yabancılara Türkçe öğretiminde benzetim (simülasyon) tekniğinin kullanımı*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Üniversitesi, Kayseri.
- Taşdemir, O. (2017). *Yabancılara Türkçe öğretiminde özel yazmanın yazma kaygısı ve yazma eğilimine etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Tok, A. (2015). *Divânü Lugâti't-Türk'te yer alan yabancılara Türkçe öğretimi unsurları*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tosun, G. (2016). *Yedi iklim Türkçe öğretim seti b1, b2 ve c1 seviyesi ders kitaplarındaki metinlerin yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımı açısından incelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tuncel, H. (2011). *Yabancılara Türkçe öğretiminde sözlü Türkçenin ve yaygınlığının belirlenme çalışması*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Türk, H. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretiminde bir izlençe tasarımı ve kültürel öğelerin hikâye kitapları aracılığıyla aktarımı*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Bilkent Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, M. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretiminde yazma gelişim dosyası uygulaması*. Yayınlanmış Doktora Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yıldız, E. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretimi dersinin Türkçe öğretmen adaylarının görüşleri bağlamında değerlendirilmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosman Paşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.

Bu makale Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) lisansı ile lisanslanmıştır. Makalenin okuma, indirme, kopyalama, dağıtma ve yazdırma hakları herkes için kalıcı olarak serbest bırakılmıştır.

This article licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license and permanently free for everyone to read, download, copy, distribute and print.